

LA FAMÍLIA EMPRESÀRIA CATALANA

Abans d'iniciar qualsevol reflexió envers l'empresa familiar, voldria definir, a tall d'introducció, què és la Família Empresària i quines són les principals característiques pròpies i diferencials de les seves empreses familiars.

La Família Empresària és un fenomen històric-social que es genera a partir d'una voluntat de conservar i engrandir el patrimoni empresarial mitjançant la transmissió de la totalitat dels seus béns empresarials als hereus, els quals adquireixen els drets i les obligacions morals de conservar-los i, si és possible, augmentar-los. Aquest sistema socio-econòmic va acompanyat d'un sistema jurídic i legal que té com a finalitat donar suport a aquest fenomen.

Aquesta realitat troba els seus orígens en una identitat pròpia catalana vehiculada a través del Dret Civil Català, el qual presenta coherència interna, origen científic i fonts pròpies per mantenir-se, esdevenint una institució, i senyal d'identitat d'una nació.

L'empresa familiar a Catalunya esdevé la seu i el símbol d'aquesta família empresària catalana, manté unes característiques especials i concretes ja raonades i comentades des de principis del segle passat, no existint cap mena de dubte que perdura en l'actualitat essent una realitat viva, manifestant-se arreu de les nostres terres amb un tarannà propi, i quedant plasmat en la cultura organitzativa de les nostres empreses familiars, donant origen a una sèrie de valors propis que s'han sabut transmetre a les següents generacions: des de l'emprenedor - empresari cap a les generacions que l'han anat succeint, passant, d'aquesta manera, de l'empresa familiar a una realitat de teixit empresarial català format per autèntiques famílies empresàries.

No podem oblidar, tampoc, que essent característic dels catalans els anhels de millora i superació constants, buscant la prosperitat de la nostra nació, Catalunya presenta un conjunt d'empreses familiars caracteritzades per haver estat creades per aquelles persones emprenedores que posseeixen els trets essencials assenyalats i, a més, els han sabut transmetre de la millor manera, basant la transmissió del seu patrimoni en la transmissió dels seus valors.

Si per un moment ens centrem en les famílies empresàries catalanes que han sabut realitzar el pas indicat, no és difícil afirmar que ens trobem davant d'aquelles que busquen una constant renovació impulsada per l'afany de millora continuada.

Si ens remuntem als orígens de la societat catalana entesa com a teixit empresarial, el nostre punt de partida d'estudi se situaria en el pairalisme, en famílies rurals amb economies pròpies i característiques, destacant la presència de la figura de l'hereu qui esdevé, doncs, hereu únic i successor del patrimoni familiar. No obstant, l'herència

total per part de la figura de l'hereu no suposa un privilegi sinó una qüestió d'utilitat o conveniència per a la comunitat familiar, recaient sobre seu la responsabilitat d'administrar de manera òptima el patrimoni familiar, conservant-lo i transmetent-lo, arribat al moment, en les mateixes o millors condicions de com ho va rebre ell. En definitiva, es tracta de mantenir en el nivell més alt el nom de la família, transformant-se en una unitat econòmica familiar i basada en la voluntat de qui la forma, és a dir, la moral i els pactes entre els seus diferents membres.

A mesura que anem avançant en el temps, la família catalana també traspassa de l'economia pairal a una economia més industrialitzada, veient com es redueix, tot sovint, la dimensió de la comunitat familiar. També trobem que el model de família empresària antigament basat en la convivència entre tres generacions, la identificació del patrimoni amb els sentiments familiars, i el principi d'autoritat per tal de conservar-lo, actualment veiem una evolució necessària, conseqüència dels canvis viscuts i futurs en quant a l'estructura familiar, que busca l'equilibri entre la família i els drets individuals, podent ésser regulat d'acord amb criteris moderns de família i sempre cercant una identitat pròpia.

Podem afirmar que la identitat de la Família Empresària Catalana romandrà correctament conformada si existeix una combinació adequada entre quatre espais essencials on actuar i treballar: la família (com a base relacional del sistema), la propietat (si hi ha unitat i compromís entre els seus membres), el govern (tot planificant al llarg termini i exercint el control de l'empresa familiar) i la direcció executiva (concebuda com el management), tots ells aportant el mateix pes específic. A través d'estudiar i analitzar els trets singulars (valors) d'aquells que s'han deixat acompanyar per Torrent i Dedeu - Consellers de la Família Empresària - en el seu camí d'estratègia compartida empresarial i familiar podem concloure de la enorme força i potencial de les nostres famílies empresàries catalanes.

Joan-Alfons Torrent Colomé
Torrent i Dedeu - Consellers de la Família Empresària -
1 de Juny de 2005